

Kiçik qutuya sığışan həyat

Fevral ayı idi. Hava şaxtalıydı. Bizdə havaya görə heç yere getməmişdik. Dayılarım da bizdə idi. Anamın ailəsinin kökü Xocalıdan idi. Və mən bildim ki, Xocalıda soyqırım törədilib. Mən heç orada qızıl kimi parlayan günəşi, orada yağın narın yağışı, yağışdan sonrakı mənzərəni görə bilməmişdim. Dayılarımın da bizdə olmasından və söhbətin gedişindən cəsarət alıb hər zaman deməyə çalışdığım sözü axır ki dedim: "Ana mən Xocalını görmək istəyirəm". Anam bir az duruxdu. Sonra tez özünü toparlayıb dedi: "Get otağında küncdəki qəhvəyi rəngli çəkməni aç, orada bir qutu görəcəksən, bir az köhnədi, onu götür gəl bura". Mən o qutunu görmüşdüm. Ağızbağlı bu qutu hər zaman marağıma səbəb olurdu. Amma o qutunun Xocalı ilə əlaqəsini anlamamışdım. Anama dərhal dedim: "Ana o qutu kilidlidi, mən onu açmağa çalışmışam, amma bacarmamışam". Anamın gözləri böyüdü. Sonra dedi "Onun açarı mənədir". Mən lal-dinməz qutunu götürməyə getdim. Çəkməni açıb qutunu götürdüm. Getmək istəyirdim ki, gözüüm qutunun altındakı parçaya ilişdi. Parçanı qaldıranda dəftər gördüm. Dəftəri götürüb çarpayının üstünə qoydum. Anamın yanına gəlib qutunu verdim. Anam bir az qutuya baxdı. Sonra sakitcə durub pəncərənin ağızına gedib pəncərədəki dibçəklərin birinin

altından açarı götürdü. Bütün ailə təəccüb içində idi. Anam qutunu açıb sonra pıçılıyla dedi: "Bunlar 'XOCALI' adlı məhv olmuş dünyamdan bir qutuya sığdırma bildiklərimdir".

Sonra mənə şəkilləri uzatdı. Bu şəkillərdə viran qalmış XOCALIdan əsər-əlamət yox idi. Mən şəkillərdə bəxtəvər əlvan, çağlayıb çoşan XOCALInı gördüm. Heyranlıqla onlara baxdım, sonra dersi bəhanə edib otağa qaçdım. Dəftəri açıb oxumağa başladım. Amma kiril əlifbasıyla yazılmışdı. Ancaq bu orda yazılanları oxumağımda mənə mane olmadı, çünki atam bu əlifbanı mənə öyrətmişdi. İlk səhifəsini oxudum. Anam Bakıya ilk gəldiyi gün haqqında, öçkünliyə, yetimliyin ona verdiyi zərbələr haqqında çox acı şeylər yazırdı. Mən ağlamaq istəyirdim, ancaq bacarmırdım.

Sonrakı səhifələrdə XOCALIdan çıxarkən necə acı çəkdiyini, uşaqlığını həmin gün dəfn etdiyini, qorxu və qəzəb hissini bir balaca qəlbə necə sığdırdığından bəhs edirdi. Yurd həsrətinin verdiyi nisgil anamın yazdığı yazıda əməlli başlı hiss olunurdu. Hər səhifəsində çəkdiyi həsrət, üzüntü, kədər əzab hiss olunurdu. Hətta son səhifəsindən məktublara düşdü. Məktublarnın ünvanları mənə o qədər sarsıtdı ki.....

Anam XOCALİya, məktəbinə, oynadıqları bulağa, itkin düşmüş sinif yoldaşlarına, məzarı belə olmayan anasına məktub yazmışdı. O məktublardakı kədəri anlamaq olardı. Göz yaşlarının izi qalmışdı çünki...

Təqdim edən:
"Kaspi" liseyinin
7 A sinif şagirdi,
Zəhra Əhmədova

O QANLI GECƏ

Fevral ayının soyuqlu, şaxtalı gecələrindən biri idi. Balaca bacımla mən sobanın kənarında oturmuşduq. Birdən anam dedi:

- Uşaqlar, durun ayağa! Artıq gecdir, yatmaq vaxtıdır.

Biz yatağıma yenəcə girmişdik ki, birdən atəş səsləri eşitdik. Anam tələsik bizi götürüb bayıra çıxartdı. Atəş səsləri yenəcə çoxalardı. Hər kəs vahimə içində nə baş verdiyini anlamağa çalışırdı. Qocalar, uşaqlar, qız-gəlinlər qışqırmağa başladılar. Qonşumuz Nüşabə xala qışqıra-qışqıra küçədə əlini saçlarına atıb yolmağa başladı:

Aman Allahım atəş açan ermənilərdir! Biz neyləyək?! Bu şaxtılı havada hara qaçaq?!

Fərman baba məsləhət gördü ki, qadınlar və uşaqlar meşədə gizlənsin. Sonra Xocalı-Ağdam yolu ilə gedib Ağdama çıxarıq. Anam bacımla mən yun şala bükdü və biz meşəyə doğru qaçdıq. Heç zaman yadımdan çıxmaz evdə qalan gəlincik üçün bacımın yol boyu ağlamağı.

Şaxta vurmuş otların üzərində qaçarkən insanların üzərindəki o qorxu hissini bu gün də gözünün qarşısında bir pərdə kimi görürəm.

Meşədə təzəcə gizlənməmişdik ki, körpə uşaqlar

acılıqdan və soyuqdan ağlamağa başladılar. Bunu eşidən erməni əsgərləri bir neçə uşağı əbədi susdurdu. Birdən bədənimin soyuduğunu hiss etdim. Çevrilib anama baxdım. Bizi bağına basıb isidən anam qan içində yerə sərilirdi. Ömrümdə duyduğum ən isti nəfəsi vəhşi ermənilər həmin gün əlimdən aldılar...

Gözlərimi açdım... Başımın üzərində tibb bacısı var idi. O dedi:

- Narahat olma bacın da burdadır, anan da. Cəbhədə vuruşan atanda tezliklə gələcək. Mən illərlə onların qayıdışını gözlədim.

- Sonralar, Çingiz Mustafayevin çəkdiyi dəhşət doğuran videolara baxanda anladım ki, valideynlərim daha gəlməyəcək. Haçansa bacımla mən onların yanına köçəcəyik...

Kaş ki, bu dünyadan köçmədən ata-anamın, həmin gecədən səsi qulağımda qalan körpələrin qisasını ala biləydim.

Bu acı illərdir içimi yeyib-bitirir. O qədər dilə gətirə bilmədiyim hissələrim var ki...

Hazırladı:
Kaspi Liseyinin 6D sinif şagirdi
Rüstəmov Əli

25 fevral 2017

WWW.KASPI.AZ

TARİX

13